

ВМЕСТО ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Събирането и проучването на народните имена на Галактиката, на съзвездията, звездите, планетите, кометите е интересна и важна изследователска задача на нашата астронимия, етнография, народно-психология, митология и езиковедие. Настоящата монография е опит и принос за по-цялостно представяне на астронимичното богатство, географското разпространение и честотност на имената на отделните небесни обекти, за разкриване на тяхната структурна и семантична специфичност. В тази насока могат да се изтъкнат няколко по-обща извода;

1. В сравнение с броя на местностите, на хората и на домашните животни, имената на небесните тела са значително по-малобройни и у нас едва ли ще надхвърлят хиляда; в очерка си боравим с около 600 астронима, а в класификациите – с 556. Повечето от тях са имена на съзвездия, тъй като предимно те по очертаванията и фигурите си, често пъти субективни за отделния информатор, са правили едно или друго впечатление на населението в различни райони на страната през различни епохи.

2. Именуването предимно е ставало по пътя на метафоричното пренасяне на имената на отделни земни предмети, животни и други представи върху небесните обекти. Върху звездното небе по особен начин е намерил отражение социално-общественият живот, материалната и духовна култура на нашия народ през вековете.

3. Обработването на земята, отглеждането на домашни животни, тясно мотивирани с годишните времена и денонощието, са предимно свързани с българското село. За извършването на една или друга стопанска дейност по сезони, нашите селяни е трябвало да се ориентират по звездното небе и това е довело да спецификата в назоваването на повечето съзвездия и звезди по селскостопански съоръжения, по домашни предмети и животни и по религиозно - митични представи.

4. Възникването на повечето астроними е ставало в обсега на словното богатство на българските народни говори; това се подчертава и от проявената синонимия при някои от най-натрапващите се небесни обекти; *Голяма Мечка, Малка Мечка, Орион, Плеади, Галактика...*

5. Сравнителното проучване на нашите астроними с тези на другите славянски и балкански народи, открива отделни общи принципи на именуване и някои общи имена. Това от една страна се дължи на взаимовлияния и заемки, а от друга – от появата на общи представи от обективно съществуващи признаци на назоваваните небесни обекти: на *Голяма Мечка* като *Кола (возило)*, на *Галактиката* като *път* или *разпиляна слама*, на *Венера* като *предвестница на зората* или *вечерта...*

6. Известен брой астроними са навлезли в народната ни астронимия чрез отделни жители по места по пътя на учебната и популярната литература, например: *Полярна звезда, Венера, Делфин, Дракон, Змиеносец, Капела, Лебед, Лира ...*

Зодиакалните астроними: *Близнаци* (Близнета), *Везни* (Кантар, Палнца, Терази), *Водолей*, *Девица*, *Козирог*, *Лъв*, *Овен*, *Рак*, *Риби*, *Стрелец* са усвоени чрез вечните календари още от Средновековието.

7. От малцинствени етнически групи у нас или от съседни гранични райони са заети малък брой астроними; от румънски; *Лучафер* 'Зорница', *Лучафър ал Мик*, *Лучафъро ал Маре*, *Друмул робули*, *Друмул Троян*, *Дучафер*; от турски; *Аийъ*, *Аийъзлъ йълдъзъ*, *Акишам*, *Акишам йълдъзъ*, *Араба*, *Араба йълдъзъ*, *Дениз йълдъзъ*, *Еди карилар*, *Керан караван*, *Керван керан Йълдъзъ*, *Кран керван йълдъзъ*, *Куйруклу йълдъзъ*, *Кутуп йълдъзъ*, *Къонек йълдъзъ*, *Кючук аийъ*, *Пиличли таук*, *Сабах йълдъзъ*, *Саман йол*, *Себан*, *Семан йол*, *Таушан йълдъзъ*, *Чобан йълдъзъ*, *Юлляр*, *Юрук йор*; от гръцки вероятно са; *Пирос*, *Пиростия*.

8. Малък брой астроними се отнасят до два различни обекта, поради някои общи признаци между обектите или поради непълно локализиране на небосвода; тук могат да се посочат; *Близнаци* за *Зорница* и *Лъжй керван*; *Воловар* за *Зорница* и *Вечърница*; *Пътеводителка* за *Зорница* и *Полярна звезда*; *Колесница* за *Голяма* и *Малка Мечка*.

9. Астронимите *Петолъчка*, *Сърп* и *чук* са създадени в наше време и имат известна идейно - политическа натовареност.

10. За някои ограничени митологично-религиозни представи намекуват предимно астроними като; *Арменско кръстче*, *Голям Кръст*, *Дяволица*, *Калугер с патерица*, *Кръст*, *Поп*, *Попадия*, *Попова вляка*, *Попова звезда*, *Попова слама*, *Път на грешниците*, *Честно кръстче*.

11. Цялостното събиране на българската космонимия и астронимия и нейното сравнително-съпоставително изследване с тази на близки и далечни народи ще може да подпомогне решаването на отделни проблеми от генезиса на нашия народ и посоките и пътищата на вътрешните миграционни процеси на населението в границите на българската езикова територия в по-далечното минало.

Да се надяваме, че в тази основна задача незабавно ще се включат нашите астрономи, етнографи и диалектолози.